

HNB

SEKTOR BONITETNE REGULATIVE I SUPERVIZIJE

T. +385 1 4564 599 · F. +385 1 4564 911

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge
dostavljene u sklopu javne rasprave o
Nacrtu odluke o primjeni odredbi Zakona o kreditnim institucijama
na kreditne institucije u likvidaciji**

ožujak 2018.

UVOD

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 15/2018.) bitno su izmijenjene i dopunjene odredbe u glavi XX. Likvidacija kreditne institucije. Stoga je Hrvatska narodna banka pripremila Nacrt odluke o primjeni odredbi Zakona o kreditnim institucijama na kreditne institucije u likvidaciji.

U razdoblju od 1. do 20. veljače 2018. provedena je javna rasprava o Nacrtu odluke o primjeni odredbi Zakona o kreditnim institucijama na kreditne institucije u likvidaciji.

U nastavku su očitovanja na prijedloge i komentare s javne rasprave.

Korištene kratice u tekstu:

Nacrt odluke	Nacrt odluke o primjeni odredbi Zakona o kreditnim institucijama na kreditne institucije u likvidaciji, 2018.
Zakon	Zakon o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015. i 15/2018.)
ZTD	Zakon o trgovačkim društvima
Uredba 575/2013/EU	Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27. 6. 2013.)

1.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 5. Primjena odredbi Zakona o kreditnim institucijama

(1) Na kreditnu instituciju nad kojom se provodi postupak redovne likvidacije primjenjuju se na odgovarajući način do zaključenja redovne likvidacije samo sljedeće odredbe Zakona o kreditnim institucijama:

- 1) glave I. Opće odredbe
- 2) u glavi II. Statusne odredbe:
 - a. poglavlja II.1. Primjena odredbi Zakona o trgovačkim društvima
 - b. poglavlja II.2. Inicijalni kapital i dionice kreditne institucije osim članka 19.
 - c. članaka 38. i 43. iz poglavlja II.4. Uprava i nadzorni odbor kreditne institucije
- 3) članka 153. iz glave X. Izvještavanje Hrvatske narodne banke
- 4) glave XII. Bankovna tajna
- 5) glave XV. Odnos Hrvatske narodne banke i vanjskih revizora
- 6) članaka 236., 242. i 243. iz poglavlja XIX.2. Imenovanje posebne uprave
- 7) poglavlja XX.1. Redovna likvidacija kreditne institucije
- 8) poglavlja XXI.1. Stečaj kreditne institucije
- 9) članaka 300., 303., 305., 306. do 312. iz glave XXIII. Zaštita potrošača
- 10) glave XXIV. Štedne banke
- 11) glave XXV. Stambene štedionice
- 12) glave XXVII. Način i postupak odlučivanja Hrvatske narodne banke
- 13) glave XXVIII. Reorganizacijske mjere, likvidacijski i stečajni postupci s međunarodnim elementom
- 14) glave XXIX. Obavještanje o povredi propisa i
- 15) glave XXX. Prekršajne odredbe.

(2) Kreditna institucija u likvidaciji nema odobrenje za obavljanje djelatnosti primanja depozita ili ostalih povratnih sredstva od javnosti niti odobravanje kredita te se sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013 ta uredba niti delegirane ili provedbene uredbe donesene temeljem te uredbe na kreditne institucije u likvidaciji ne primjenjuju.

(3) Na postupak nadzora nad kreditnom institucijom u redovnoj likvidaciji na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o kreditnim institucijama o postupku supervizije, osim ako drugim zakonom nije drukčije propisano.

1.b. U odnosu na članak 5. iz Nacrta odluke kojim se propisuje primjena odredbi Zakona smatramo da se odredba iz članka 5. stavka 1. točke 9. treba brisati jer se na kreditnu instituciju koja je već započela postupak redovne likvidacije trebaju primjenjivati odredbe koje su važile prije stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona (u redovnoj likvidaciji nema odobravanja novih kredita ni primanja depozita).

1.c. Očitovanje

Prijedlog se ne prihvaća. Na temelju odredbe iz članka 253. stavka 1. Zakona na kreditnu instituciju u redovnoj likvidaciji primjenjuju se na odgovarajući način do zaključenja likvidacije odredbe Zakona. Ovaj je zahtjev nužan uzmemo li u obzir specifičnost poslovanja s potrošačima i zaštite potrošača kao klijenata kreditne institucije u likvidaciji.

2.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 7. Obveze likvidatora kreditne institucije u redovnoj likvidaciji

(1) Likvidatori kreditne institucije u redovnoj likvidaciji dužni su Hrvatskoj narodnoj banci dostaviti:

- 1) odluku glavne skupštine o prestanku društva s podacima o izabranim likvidatorima
- 2) obavijest o obavljenom pozivanju vjerovnika
- 3) izvješće o stanju društva
- 4) odluku glavne skupštine o utvrđenju revidiranoga početnog likvidacijskog izvješća
- 5) izvješće o provedenoj redovnoj likvidaciji i
- 6) odluku glavne skupštine o utvrđenju zaključnoga likvidacijskog financijskog izvješća.

(2) Likvidatori kreditne institucije u redovnoj likvidaciji dužni su sastavljati šestomjesečna izvješća o tijeku likvidacijskog postupka i dostavljati ih Hrvatskoj narodnoj banci u roku od trideset dana od isteka izvještajnog razdoblja.

(3) Prvo izvještajno razdoblje iz stavka 2. ovog članka počinje s prvim danom nakon dana otvaranja likvidacijskog postupka i traje do 30. lipnja odnosno 31. prosinca.

(4) Likvidatori kreditne institucije u redovnoj likvidaciji dužni su na zahtjev Hrvatske narodne banke sastaviti izvješće iz stavka 2. ovog članka i za druga razdoblja prema zahtjevu Hrvatske narodne banke i dostaviti ga Hrvatskoj narodnoj banci u roku koji Hrvatska narodna banka određuje zahtjevom.

(5) Izvješće o tijeku likvidacijskog postupka sadržava sljedeće priloge:

- 1) financijske izvještaje sastavljene u strukturi i sadržaju kako je uređeno propisom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja koji temeljem propisa kojim se uređuje računovodstvo donosi Hrvatska narodna banka,
- 2) izvještaj o izloženosti kreditnom riziku po rizičnim skupinama,
- 3) izvještaj o izloženostima prema 50 najvećih dužnika,
- 4) ročnu strukturu imovine i obveza po preostalim rokovima dospijeća i
- 5) stanje novčanih depozita i drugih obveza.

2.b. Komentari i upiti u javnoj raspravi

2.b.1. U članku 7. stavku 1. točki 3. iz Nacrta odluke propisuje se izvješće o stanju društva za koje smatramo da ga treba brisati s obzirom na svu dokumentaciju i izvješća koja se dostavljaju prema članku 7. stavku 5., odnosno ako smatrate drugačije, molimo pojašnjenje o njegovu minimalnom sadržaju.

2.c.1. Očitovanje

Prijedlog se djelomično prihvaća. Obveza izrade izvješća o stanju društva propisana je člankom 376. stavkom 1. ZTD-a. S obzirom na to da se radi o dokumentima s kojima likvidatori raspolažu tijekom postupka likvidacije, u članku 7. stavku 1. precizirat će se da se navedeno donosi na temelju propisa kojima se uređuje poslovanje trgovačkih društava.

2.b.2. U članku 7. stavku 5. iz Nacrta odluke predlažemo da se točka 1. izmijeni na način da glasi: "bilancu i račun dobiti i gubitka" s obzirom na to da ne vidimo potrebu dostavljanja svih financijskih izvještaja budući da se dostavljaju i drugi dokumenti i izvješća po stavku 5. istog članka.

2.c.2. Očitovanje

Prijedlog se prihvaća. U članku 7. stavku 5. točka 1. bit će izmijenjena i glasit će "izvještaj o financijskom položaju (bilanca) i račun dobiti i gubitka iz financijskih izvještaja uređenih propisom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja koji na temelju propisa kojim se uređuje računovodstvo donosi Hrvatska narodna banka,".

2.b.3. Predlažemo da se novom odredbom posebno stipulira sadržaj članka 7. iz Nacrta odluke na način da se pojasni koje se odredbe članka 7. stavka 3. iz Nacrta odluke ne odnose na kreditne institucije koje su već pokrenule postupak redovne likvidacije, a sve u skladu sa zadnjim izmjenama i dopunama Zakona. Predlažemo da se ove odredbe usuglase s prijelaznim i završnim odredbama Zakona ("Narodne novine", br. 15/2018.) tako da njihova primjena započne tek po proteku godine dana računajući od dana stupanja na snagu navedenih izmjena i dopuna Zakona. Naime, kreditnim institucijama koje su već započele postupak redovne likvidacije trebalo bi omogućiti da završe taj postupak likvidacije u skladu s izmjenama i dopunama Zakona, tj. u roku od godine dana, odnosno da završe postupak likvidacije prema ranije važećim propisima. Smatramo da bi ovakvo uređenje značajno olakšalo postupak provođenja aktivnosti kreditne institucije u likvidaciji u prijelaznom razdoblju od jedne godine, a kadrovski potencijali mogli bi se kvalitetnije usredotočiti na aktivnosti završetka likvidacije.

2.c.3. Očitovanje

Prijedlog se ne prihvaća. U članku 10. bit će dodan stavak 1., koji će glasiti "Kreditne institucije u redovnoj likvidaciji dužne su sastaviti prva izvješća iz članka 7. stavka 2. ove odluke sa stanjem na dan 30. lipnja 2018.".

3.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 8. Godišnji financijski izvještaji

(1) Likvidatori su dužni Hrvatskoj narodnoj banci u roku od 15 dana od dana primitka revizorskog izvješća, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od isteka poslovne godine na koju se odnose godišnji financijski izvještaji, dostaviti revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja zajedno s godišnjim financijskim izvještajima.

(2) Kreditna institucija u redovnoj likvidaciji dužna je svoje revidirane godišnje financijske izvještaje zajedno sa svojim godišnjim izvješćem objaviti na svojim mrežnim stranicama i učiniti dostupnima najkasnije u roku od pet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se oni odnose.

(3) Kreditna institucija u redovnoj likvidaciji dužna je vrednovati imovinu i utvrđivati gubitke u skladu s podzakonskim aktom koji je Hrvatska narodna banka donijela u skladu s člankom 101. stavkom 2. točkom 2. Zakona o kreditnim institucijama.

3.b. Komentari i upiti u javnoj raspravi

Smatramo da bi reviziju godišnjih financijskih izvještaja trebalo ograničiti samo na početna likvidacijska izvješća kreditne institucije u redovnoj likvidaciji zato što revizija zahtijeva velike troškove, a obujam poslovanja kreditne institucije u likvidaciji iz godine u godinu značajno se smanjuje.

3.c. Očitovanje

Prijedlog se ne prihvaća. Prema odredbi članka 250. stavka 12. Zakona kreditna institucija u redovnoj likvidaciji dužna je izrađivati godišnje financijske izvještaje za svaku poslovnu godinu koji podliježu obvezi zakonske revizije, pri čemu je poslovna godina u smislu ove odredbe jednaka kalendarskoj godini.

4.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 9. Redoslijed isplata

(1) Prije podmirenja obveza prema vjerovnicima kreditna institucija u likvidaciji ne smije isplaćivati:

- 1) tražbine dioničara i bivših članova uprave i nadzornog odbora po bilo kojoj osnovi i
- 2) tražbine na osnovi financijskih instrumenata koji su sastavni dio dopunskoga kapitala i
- 3) tražbine na osnovi financijskih instrumenata koji su sastavni dio dodatnoga osnovnog kapitala.

(2) Odredbe iz stavka 1. ovog članka ne odnose se na ostale tražbine dioničara koji imaju manje od tri posto dionica s pravom glasa u glavnoj skupštini kreditne institucije u likvidaciji.

(3) Pod ostalim tražbinama iz stavka 2. ovog članka smatraju se, za potrebe ove Odluke, tražbine dioničara kreditne institucije u likvidaciji koje ne proizlaze iz njihova položaja dioničara.

(4) Odredbe ovoga članka ne odnose se na tražbine koje su uplaćene nakon donošenja odluke o pokretanju postupka likvidacije a u svrhu izvršenja plana likvidacije.

4.b. Komentari i upiti u javnoj raspravi

4.b.1. Smatramo da je dodatno potrebno uputiti na odredbe članka 9. iz Nacrta odluke koje smatramo najspornijima. Iz samog naslova članka vidljivo je da nema poveznicu sa Zakonom na koji se ovaj Nacrt odluke poziva. Naime, u Zakonu nema odredbi koje propisuju isplatu vjerovnika, uključujući i druge osobe iz tog članka (dioničari, članovi uprave i nadzornog odbora, uzimajući u obzir i one osobe koje su to bile, a više nisu), pa se u tom smislu treba provoditi primjena odredbi ZTD-a (članak 379.) koje navode da je gospodarski cilj likvidacijskog postupka i zaštita vjerovnika, što naravno uvažavamo, ali radi izbjegavanja svih nedoumica smatramo da moramo primarno prihvatiti zakonsku odredbu stavka 5. članka 379. ZTD-a, koja između ostalog navodi dioničare koji ostvaruju svoja prava kao i ostali vjerovnici (osim onih koja proizlaze po položaju dioničara), pa u tom smislu držimo da su odredbe članka 9. iz Nacrta odluke u izravnoj **koliziji** s odredbama članka 379. ZTD-a te bi ih trebalo **brisati**. Ovakvo uređenje članka 9. iz Nacrta odluke moglo bi imati materijalnopravne posljedice u odnosu na prava vjerovnika kreditne institucije odnosno osoba iz članka 9. iz Nacrta odluke. Pojednostavnjeno, odredbe članka 9. iz Nacrta odluke suspendiraju zakonske odredbe članka 379. ZTD-a, što zasigurno nije intencija ovog propisa kao podzakonskog akta.

4.c.1. Očitovanje

Prijedlog se prihvaća, te će članak 9. iz Nacrta odluke biti brisan. Zakon o kreditnim institucijama ne sadržava osnovu za propisivanje redoslijeda isplata koja za cilj ima zaštitu vjerovnika koji nisu dioničari kreditne institucije, bivše članove uprave i nadzornog odbora. Gospodarski cilj postupka likvidacije između ostaloga je i zaštita interesa vjerovnika, te je kreditna institucija dužna kontinuirano pratiti svoju likvidnosnu poziciju na način da podmiruje svoje obveze prema vjerovnicima u ugovorenim rokovima. Uvjereni smo da će dioničar voditi računa o tome da isplatom svojih tražbina ne dovede u pitanje postupak zaključenja likvidacije.

4.b.2. Nadalje, u odnosu na članak 9. stavak 1. iz Nacrta odluke smatramo da se pod pojmom „vjerovnika“ ne bi smjeli smatrati deponenti namjenski oročenih depozita s obzirom na to da se ne mogu isplatiti zbog činjenice što služe kao instrument osiguranja povrata kredita i plaćanja po bankarskim garancijama. S ciljem cjelovite i potpune zaštite vjerovnika predlažemo:

- a. da depoziti koji služe za osiguranje kredita moraju biti jednaki ili manji od iznosa kredita te se po naplati dijela kredita svaki višak iznosa depozita isplaćuje deponentu ili drži na računu kreditne institucije do njegova dospjeća,
- b. da se depoziti koji služe za plaćanje po garancijama u cijelosti drže na računu kreditne institucije do povrata samih garancija.

Posebno naglašavamo problematiku namjenski oročenih depozita osobito uzimajući u obzir činjenicu kako za kreditnu instituciju u likvidaciji nema rizika niti je od utjecaja na prava i zaštitu njezinih vjerovnika. Budući da nema rizika da se takav depozit ne bi isplatio jer se njime zatvaraju dospjela potraživanja kreditne institucije po kreditu uz umanjenje obveze po depozitu, u tom kontekstu ročnost tih depozita nema utjecaja na tražbine kreditne institucije prema njezinim dužnicima ni na podmirenje

obveza prema vjerovnicima kreditne institucije (uključujući i dioničare i druge osobe iz članka 9. Nacrta odluke). U odnosu na depozite koji služe kao osiguranje plaćanja po garancijama predlažemo da se omogući otvaranje posebnog *escrow* računa na koji bi se položila novčana sredstva za eventualna plaćanja po protestiranim garancijama, čime bi se otklonile sve nedoumice.

U članku 5. stavku 2. navodi se da kreditna institucija u likvidaciji nema odobrenje za obavljanje bankarske djelatnosti primanja depozita ni odobravanja kredita te da se na kreditnu instituciju u likvidaciji ne primjenjuje Uredba 575/2013/EU, što znači da bi donošenjem odluke o prestanku društva i pokretanju postupka redovne likvidacije od strane kreditne institucije automatizmom došlo do prestanka odobrenja za rad kreditne institucije (članak 68. Zakona), slijedom čega kreditna institucija u likvidaciji više ne izračunava adekvatnost kapitala i regulatorni kapital te se lako iščitava da svi instrumenti dopunskoga kapitala prestaju to biti te postaju ovisno o ugovornim odnosima depoziti s određenim klauzulama u odnosu na rizik, ročnost i drugo. U skladu s tim prema našem mišljenju sredstva po takvim ugovorima kreditna institucija u likvidaciji može isplaćivati imateljima takvih depozita i u slučaju prijevremenog raskida ugovora. U vezi s navedenim, smatramo da treba urediti odredbe članka 9. stavka 1. točaka 2. i 3. jer otvaranjem postupka redovne likvidacije takvi instrumenti više nisu instrumenti dopunskoga kapitala.

4.c.2. Očitovanje

Vidi Očitovanje 4.c.1.

5.a. Ovaj komentar nije izravno povezan s odredbom upućenom u javnu raspravu.

5.b. komentari i upiti u javnoj raspravi

Predloženi Nacrt odluke u cijelosti stavlja izvan snage prethodnu odluku kojom se uređuje postupak likvidacije, što djelomice uključuje i odredbe koje se odnose na obveznu pričuvu, smatramo da je potrebno uvrstiti članak u kojem se specificira da kreditne institucije u redovnoj likvidaciji u osnovicu za obračun obvezne pričuve ne uključuju sljedeće izvore sredstava: primljene depozite vlasnika, primljene namjenske depozite te hibridne i podređene instrumente.

Također, mislimo da bi trebalo posebno regulirati pitanje u vezi s obveznom pričuvom u ovom Nacrtu odluke na način da se na kreditne institucije u redovnoj likvidaciji ne odnose odredbe odluke o obveznoj pričuvi, odnosno da kreditne institucije u likvidaciji nisu dužne izdvajati obveznu pričuvu jer im je oduzeto odobrenje za obavljanje bankovne djelatnosti, nepostojanje svrhe za održavanje tih sredstava koja mogu služiti za isplatu vjerovnika, plaćanje naknada, a što sve dovodi do nepotrebnih troškova i usporavanja samog postupka likvidacije.

5.c. Očitovanje

Prijedlog se ne prihvaća. Obveza obračuna, izdvajanja i održavanja obvezne pričuve za banke u likvidaciji propisana je točkom XVI. Odluke o obveznoj pričuvi ("Narodne novine", br. 136/2015. i 55/2016.). Uvodno napominjemo kako je utvrđivanje osnovice za obračunavanje obvezne pričuve i stope obvezne pričuve, kao i načina, uvjeta i rokova udovoljavanja obvezi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve i uvjeta korištenja obveznom pričuvom na temelju članka 42. Zakona o Hrvatskoj

narodnoj banci ("Narodne novine", br. 75/2008. i 54/2013.) ovlast Savjeta Hrvatske narodne banke, te se navedeno ne može uređivati podzakonskim propisom koji donosi guverner.

Točkom XVI. Odluke o obveznoj pričuvi propisano je da banke nad kojima je pokrenut postupak likvidacije obračunavaju obveznu pričuvu u skladu s propisima koji su bili na snazi u trenutku pokretanja postupka likvidacije, pri čemu se, u slučaju da Hrvatska narodna banka nakon pokretanja postupka likvidacije izmijeni odredbe Odluke o obveznoj pričuvi tako da bi banke u likvidaciji primjenom novih odredbi izdvajale manji iznos dijela obvezne pričuve nego prije izmjene, na banke u likvidaciji primjenjuju nove povoljnije odredbe. Banke nad kojima je pokrenut postupak likvidacije nisu dužne održavati obveznu pričuvu ni izdvajati obveznu pričuvu iznad iznosa koji je bio izdvojen pri prethodnom obračunu.